

TEMA DEL DIA

Llars blindades per protegir els més febles

► L'impacte del virus a Ampans ha deixat fins ara sis positius confirmats: una usuària a Súria, tres a Urpina i dos treballadors

REPORTATGE

Noemí Badrenas
MANRESA

La pancarta que penja d'una de les finestres de la llar El Turó d'Ampans, a Pineda de Bages, té un missatge esperançador: «Tot anirà bé», escrit sobre un arc de Sant Martí. L'han pintat alguns dels 22 infants i adolescents que viuen en aquesta llar, amb l'ajuda dels seus cuidadors. La situació provocada per la crisi sanitària del coronavirus no és fàcil per a ningú, però per a infants amb pluridiscapacitat, trastorns de conducta i autisme, el confinament encara els ho posa més difícil.

Al Turó hi ha la població infantil «més vulnerable», explica Janeta Camps, directora de Serveis d'atenció directa a les persones d'Ampans. Tenen entre 0 i 18 anys, n'hi ha sense mobilitat, sense parla, amb discapacitat en moltes àrees funcionals, amb malalties respiratòries, afectacions al sistema digestiu, autisme... En definitiva, «amb factors de risc molt importants». «Normalment ja tenen una atenció mèdica molt continuada, i ara hem hagut d'extremar les precaucions, específicament en aquesta llar, per evitar contagis», afirma Camps. Alguns usuaris són tutelats per la Direcció General d'Atenció a la Infància i Adolescència (DGAIA) de la Generalitat, que n'ha retirat la custòdia a les famílies.

L'entitat ha blindat les seves llars per evitar la propagació del virus. Tot i això, aquesta setmana s'han registrat sis casos positius: una usuària de la residència La Colònia de Súria, de 65 anys, i que està a punt de rebre l'alta mèdica; tres persones usuàries de la llar d'Urpina, també en estat lleu i aïllades a la mateixa residència; i dos treballadors d'atenció directa i serveis residencials, un d'ells ingressat a Althaia que evoluciona favorablement i un altre confinat a casa seva, en estat lleu.

A més, una cinquantena d'empleats estan de baixa per símpto-

La llar El Turó, a Pineda de Bages, gaudeix d'un bon entorn, que permet fer petits passejos terapèutics

matologia lleu o per haver estat en contacte amb persones contagiades, i d'altres no treballen perquè tenen fills menors de cinc anys, persones vulnerables a càrrec o problemes mèdics.

No ha estat necessari fins ara, però Ampans té una zona habilitada a Santa Maria de Comabella (Santpedor) amb una «àmplia capacitat» per si fes falta aïllar possibles casos de coronavirus. «Ampans ha posat tots els efectius de personal, estructurals i immobles a disposició d'aquesta situació», puntualitza Camps.

La setmana passada, en una altra llar juvenil, hi havia dos nois en aïllament preventiu que presentaven símptomes lleus i febre. En el cas d'haver d'aïllar preventivament algun infant, se'l deixa sol en una habitació, però s'hi posen elements perquè «pugui estar més còmode, no tingui por i se senti segur». Camps destaca que «tenim entorns residencials molt bons, i això facilita l'aïllament. Ens dona marge per treballar amb ells».

De fet, hi ha una normativa que permet que les persones amb discapacitat i trastorns facin petits passejos terapèutics. «Els fem al

Una cinquantena d'empleats estan de baixa per símptomes lleus o per haver estat en contacte amb contagiats

Al Turó hi ha la població infantil més vulnerable, amb pluridiscapacitat, autisme, sense mobilitat o parla...

voltant de les llars, en grups molt reduïts. Els nostres psicòlegs i infermers han fet un estudi dels nens a qui terapèuticament els convé sortir, controladament, perquè no fer-ho pot implicar una alteració que pot ser més greu», explica Camps.

Pel que fa a les mesures de seguretat que s'han implantat als equipaments residencials, són molt estrictes. A la llar El Turó, on ens rep Camps, s'han delimitat tres àrees, el personal i els usuaris de les quals mai es barregen. En el cas que sortís un brot, «el tindriem en una àrea reduïda i ens permetria posar el focus allà on s'hagi produït el problema». A tots els treballadors se'ls pren la temperatura i se'ls desinfecta les mans

tres cops al dia (a l'entrada, a mig torn i a la sortida). El mateix es fa amb tothom que ve a la residència –repartidors que porten material o la mateixa periodista que escriu aquestes línies, per exemple– i s'anota en un registre el nom i el telèfon mòbil de cadascú per connectar la traçabilitat del virus en cas d'un possible contagi.

Videotrucades amb les famílies

Ampans va restringir les visites familiars a les seves residències des que es va decretar l'estat d'alarma per la Covid-19. Moltes famílies, assegura Camps, no poden tenir cura de l'infant o l'adolescent a casa perquè requereixen una atenció molt complexa. Per tal que la mesura tingui el menor impacte en els residents, s'intenta que tinguin contacte diari o setmanal amb la família a través de videotrucades o Skype: «Hem posat tots els mitjans per facilitar la comunicació i hi ha molta confiança entre els cuidadors i les famílies. Totes han entès que hàgim prohibit les visites».

Les videotrucades també s'utilitzen per fer un seguiment de les persones que viuen soles, en

↓

LA CLAU

Més hores d'atenció directa pels efectes de la crisi

► Ampans acompanya al voltant de dues mil persones amb discapacitat al llarg de l'any, quatre-centes de les quals viuen a les llars de l'entitat. Amb el tancament de l'escola Jeroni de Moragas i dels centres ocupacionals, entre d'altres, s'ha hagut d'augmentar les hores d'atenció directa als usuaris que viuen a les llars, molts dels quals fins ara tenien bona part del dia ocupada en activitats laborals o educatives. Això ha fet necessari reorganitzar la plantilla.

aquest cas usuaris d'Ampans ja adults, així com per mantenir el contacte amb voluntaris de l'entitat que ara no poden visitar les llars. «N'hi ha un que els portava amb bici que ara els anima a fer servir l'estàtica una estona cada dia, i d'altres que els ensenyen com fer exercicis de psicomotricitat a casa, per exemple», relata la responsable.

Els professionals de les llars han hagut de fer un esforç per buscar nous reptes cada dia i activitats que motivin els residents i els ajudin a suportar aquesta situació de la millor manera possible. Utilitzen recursos pedagògics que incorporen eines multimèdia; potencien l'aprenentatge de tasques domèstiques i hàbits d'higiene personal, sobretot per als joves que algun dia viuran sols; i s'inventen jocs com ara que la llar és un vaixell i cada infant només pot salvar un objecte. També fan vídeos i pancartes per ensenyar al món «que estem bé. Hem de ser positius, però alhora ajudar-los a entendre què passa, perquè no els podem deixar al marge dels problemes. La majoria s'ho han pres millor del que ens pensàvem».

«Com que no es fan proves, malgastem equips per a sospitosos que caldrien en casos greus»

N.B. MANRESA

■ Ampans necessita material sanitari per als seus treballadors. Mascaretes quirúrgiques, amb filtre FFP2, guants i també equips de protecció individual (EPI). Quan va començar el brot a Itàlia van fer una comanda gran de material, però només els en va arribar una part. Recentment han fet una compra a la Xina amb altres entitats però la setmana passada en-

cara no havia arribat. Per això van fer una crida a les xarxes i van rebre donacions de material de la DGAIA, de diverses empreses i també d'entitats com l'Associació Xinesa de la Catalunya Central.

Núria Casellas, responsable higienicosanitària d'Ampans, lamenta que no es facin proves als usuaris de les llars, perquè «és una població molt important i de risc». Una persona que té símptomes de

la malaltia s'ha de tractar com un positiu, de manera que els treballadors que hi tenen contacte han d'utilitzar equips biològics, d'un sol ús: «Malgastem equips que caldrien en situacions greus, perquè no es fan proves. Potser d'aquí a uns dies ens surt un brot i no tenim equips», exclama. Pel que fa als usuaris, la majoria no utilitzen mascareta i guants perquè «s'acloparen i n'acaben fent un mal ús».

A tots els treballadors se'ls pren la temperatura tres cops al dia